

## Avaleht&gt;Perekonnaasjad ja pärimine&gt;Elatis

## Elatis

Kui soovite nõuda ülalpidamist, näiteks taotleda lapse ülalpidamiseks igakuist elatist lapsest eraldi elavalt vanemalt, võimaldab ELi õigus teil kasutada teie koduriigi kohtute abi, et määrata kindlaks elatist maksmata kohustatud isiku ülalpidamiskohustus ja elatise suurus. Seda kohtuotsust tunnustatakse ka teistes Euroopa Liidu liikmesriikides.

**Üksikasjaliku teabe saamiseks konkreetse riigi kohta klõpsake selle riigi lipul.**

**Õigusnormid, mis kehtivad alates 2011. aasta juunist**

Alates 18. juunist 2011 kohaldatakse ülalpidamisküsimuste suhtes [uusi õigusnorme](#). Ka uute õigusnormidega tagatakse elatist saama õigustatud isiku kohtulik kaitse, võimaldades sellel isikul esitada elatist maksmata kohustatud isiku vastu hagi oma koduriigi kohtusse. Lisaks määratakse suuremal osal juhtudest ülalpidamiskohustuse suhtes kohaldatav õigus kindlaks Haagi 2007. aasta [protokolliga](#) ning kõiki ülalpidamist käsitlevaid otsuseid, mille on teinud liikmesriikide kohtud, tunnustatakse ja täidetakse ilma täiendavate formaalsusteta kogu Euroopa Liidus. Peale selle pakuvad liikmesriigid elatist saama õigustatud isikutele ja elatist maksmata kohustatud isikutele haldusabi.

Kõnealused õigusnormid kehtivad kõigis 27 ELi liikmesriigis, sealhulgas Taanis vastavalt Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahelisele 19. oktoobri 2005. aasta lepingule, mis käsitleb kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades. Taani siiski kõiki neid õigusnorme ei kohalda, iseäranis neid, millega reguleeritakse kohaldatavat õigust ja keskasutustevahelist koostööd.

Alates 1. jaanuarist 2021 ei ole Ühendkuningriik enam ELi liikmesriik. Tsiviilõiguse valdkonnas jätkuvad enne üleminekuperioodi lõppu algatatud pooleliolevad menetlused siiski ELi õiguse kohaselt. Kuni 2024. aasta lõpuni saab Ühendkuningriiki nende menetluste raames (dünaamilistes) veebivormides endiselt valida.

Määrusega nähakse samuti ette, et haldusasutused võivad ülalpidamiskohustustega seotud menetluste puhul täita kohtu ülesandeid. Nende asutuste nimekirja leiate [siit](#) [PDF](#) (219 Kb) [et](#).

Euroopa e-õiguskeskonna portaalis on esitatud [teave määruse kohaldamise kohta](#) ja kasutusmugav vahend [vormide](#) täitmiseks. [Tsiviil- ja kaubandusaju käsitlev Euroopa õiguslase koostöö võrgustik](#) on koostanud [ülalpidamiskohustuste määruse lisade kasutamise juhendi](#), millega saab tutvuda 23 keeles. Kui elatist saama õigustatud isik või elatist maksmata kohustatud isik elab kolmandas riigis, võib laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise [konventsioonist](#) ja ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust käsitlevast [protokollist](#) olla abi elatise sissenõudmisel nende rahvusvaheliste õigusaktidega ühinenud kolmandast riigist. Konventsioon jõustus ELi jaoks kolmandatest riikidest osalisriikide suhtes 1. augustil 2014.

**Mittekohustuslik tüüpvorm elatisvõlast teatamiseks**

Selleks et lihtsustada ülalpidamiskohustuste määruse elluviimist praktikas ning tagada kodanike õiguste tõhus kasutamine kogu ELis, on tsiviil- ja kaubandusaju käsitlev [Euroopa õiguslase koostöö võrgustik](#) koostanud mittekohustusliku tüüpvormi elatisvõlast teatamiseks.

See mittekohustuslik vorm aitab elatisvõlga sisse nõuda ja on olemas 23 keeles. Vormile on lisatud selle täitmise juhend. Vormi saab kasutada järgmises

vormingus: [PDF](#) [PDF](#) (697 Kb) [et](#) ja [XLS](#) [XLS](#) (202 Kb) [et](#).

**Mittekohustuslik tüüpvorm rahumeelsete lahenduste jaoks**

Selleks et hõlbustada ülalpidamiskohustuste määruse rakendamist ja et elatist tulemuslikult üle piiri sisse nõuda, on tsiviil- ja kaubandusaju käsitlev Euroopa õiguslase koostöö võrgustik välja töötanud (mittekohustusliku) [tüüpvormi rahumeelsete lahenduste jaoks](#).

Vaidluse rahumeelne lahendamine aitab vältida kohtu sekkumist ja/või täitemenetlust ning pikki ja keerulisi menetlusi. See vorm [aitab keskasutustel toetada pooli rahumeelsete kokkulepete saavutamisel](#) ja ületada keelebarjääre. Eesmärk on jõuda selleni, et elatist makstakse vabatahtlikult. Vorm on koostatud 23

keeles ning see on kättesaadav [PDF](#) [PDF](#) (99 Kb) [et](#)-vormingus.

Viimati uuendatud: 09/12/2023

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.